

Jakub Szpytma

Rozprawa doktorska

„Solving the retirement crisis – the US 401(k) plan experience and its applicability in Poland”

“Przewycięzanie kryzysu emerytalnego – doświadczenia amerykańskiego planu 401(k) i możliwości jego zastosowania w Polsce”

(Streszczenie)

Zapewnienie odpowiednich dochodów dla osób w wieku emerytalnym jest ważnym wyzwaniem, wobec którego stoją współczesne społeczeństwa. Wynika to z faktu, że problemy ekonomiczne, demograficzne i społeczne sprawiają, iż z finansowego punktu widzenia okres emerytalny staje się dla wielu emerytów coraz trudniejszy. W rozprawie podniesiony został szereg zagadnień, które związane są z powyższym zjawiskiem.

W celu stworzenia koncepcyjnego i teoretycznego tła rozważań, zagadnienie emerytury zostało przeanalizowane w ujęciu psychologicznym, historycznym i teoretycznym. W celu dokonania oceny różnych form gromadzenia środków na wypłatę emerytury – takich jak system ubezpieczeń społecznych, instrumenty finansowe, indywidualne konta emerytalne i plany emerytalne typu 401 (k) – każda z tych form poddana została pogłębionej analizie. W celu przedstawienia statystycznego obrazu wyzwań emerytalnych i funkcjonowania planu 401 (k) przeanalizowane zostały dane ekonomiczne i demograficzne, a także dotyczące samego funkcjonowania rozwiązań emerytalnych. Wreszcie po to, by zakończyć rozważania rekomendacjami na przyszłość, dokonane zostało ich podsumowanie i interpretacja, a także identyfikacja możliwości i ograniczeń w odniesieniu do ewentualnych dalszych badań.

W celu udzielenia odpowiedzi na postawione w rozprawie podstawowe pytanie badawcze – a mianowicie: czy i jak w stosunku do pracowników w Polsce mógłby zostać efektywnie wykorzystany sponsorowany przez pracodawców plan zapewnienia dochodów na emeryturze typu 401 (k) – sformułowane zostały dwie hipotezy.

Hipoteza pierwsza zawarta jest w następujących przeciwstawnych sformułowaniach: H1: Starzenie się społeczeństw zarówno w USA, jak i w Polsce, w sposób znaczący przyczynia się do kryzysu emerytalnego; oraz H0: Starzenie się społeczeństw zarówno w USA, jak i w Polsce, nie przyczynia się w sposób znaczący do kryzysu emerytalnego.

Podobnie hipoteza druga zawiera się w następujących sformułowaniach: H1: Zastosowanie systemu emerytalnego wzorowanego na amerykańskim planie 401 (k) mogłoby w sposób efektywny złagodzić kryzys emerytalny w Polsce; oraz H0: Zastosowanie systemu emerytalnego wzorowanego na amerykańskim planie 401(k) nie może w sposób efektywny złagodzić kryzysu emerytalnego w Polsce.

Obie hipotezy poddane zostały testowaniu teoretycznemu, koncepcyjnemu i liczbowemu.

W konkluzji rozprawy stwierdzono, że zastosowanie planu typu 401(k) w Polsce mogłoby przynieść korzyści dla całej gospodarki, poszczególnych podmiotów z sektora przedsiębiorstw i osób indywidualnych, ale oczywiście nie może przewyciężyć wszystkich problemów związanych z systemem emerytalnym.